

TEISĖJŲ GARBĖS TEISMAS

SPRENDIMAS

2023 m. vasario 15 d. 21P-1

Vilnius

Teisėjų garbės teismas, susidedantis iš visuomenės atstovo Aleksandro Dobrynino, teisėjų Virgilijaus Grabinsko (pirmininkas), Dianos Labokaitės, Rasos Lapėnienės (pranešėja), visuomenės atstovės Birutės Pranevičienės, teisėjo Dainiaus Raižio, visuomenės atstovės Jolantos Sondaitės, sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Teisės ir administravimo departamento Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Ingai Jankauskienei, dalyvaujant Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjui Arūnui Kaminskui, vaizdo konferencijų būdu išnagrinėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjui Arūnui Kaminskui Teisėjų etikos ir drausmės komisijos 2022 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. 18P-4 iškeltą drausmės bylą.

Teisėjų garbės teismas

n u s t a t ė :

Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – ir Komisija) 2022 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. 18P-4 (toliau – ir sprendimas) iškėlė drausmės bylą teisėjui Arūnui Kaminskui už Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekse (toliau – Teisėjų etikos kodeksas) įtvirtintų pagarbos ir lojalumo valstybei (Teisėjų etikos kodekso 7 straipsnio 1 punktas), teisingumo ir nešališkumo (Teisėjų etikos kodekso 8 straipsnio 6 punktas), nepriklausomumo (Teisėjų etikos kodekso 9 straipsnio 2 punktas), skaidrumo ir viešumo (Teisėjų etikos kodekso 11 straipsnio 2 punktas), sąžiningumo ir nesavanaudiškumo (Teisėjų etikos kodekso 12 straipsnio 1–2 punktai), padorumo (Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnio 1 ir 7 punktai), pavyzdingumo (Teisėjų etikos kodekso 14 straipsnio 2 punktas), pareigingumo (Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnio 1 ir 3 punktai) principų pažeidimus. Komisija padarė išvadą, kad teisėjas savo elgesiu pažemino teisėjo vardą.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje 2022 m. vasario 1 d. buvo gautas Lietuvos Respublikos generalinės prokurorės N. G. 2022 m. sausio 28 d. raštas Nr. 17.2-444 „Dėl drausmės bylos iškėlimo“, kartu su kuriuo buvo siunčiamas Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokurorės V. V. 2022 m. sausio 28 d. priimtas nutarimas ikiteisminio tyrimo medžiagoje Nr. 01-2-00045-21 – nutraukti ikiteisminį tyrimą įtariamojo Arūno Kaminsko atžvilgiu (toliau – ir Generalinės prokuratūros nutarimas, nutarimas). Nutarime nurodyta, kad teisėjas Arūnas Kaminskas ikiteisminiame tyrime buvo įtariamas nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 228 straipsnio 1 dalyje (piktnaudžiavimas), padarymu. Nutarime pažymėta, kad, nors ikiteisminio tyrimo metu buvo surinkta pakankamai duomenų konstatuoti, jog teisėjas Arūnas Kaminskas buvo sukurstytas piktnaudžiauti tarnyba, t. y. pasinaudodamas pažintimi su teismo, kuriame pats dirbo, teisėjais išaiškinti galimybę priimti suinteresuotiems asmenims palankius sprendimus, sutiko tokius veiksmus atlikti, tačiau nebuvo surinkta pakankamai duomenų apie tai, kad teisėjas informavo negalintis surinkti tokių duomenų, kad būtų atlikęs kokius nors neteisėtus veiksmus ir dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių negalėjęs įgyvendinti per advokatą D. Z. pateikto suinteresuotų asmenų

prašymo, o ne pakartotinai įvertinęs situaciją ir santykius su raštelyje nurodytais teisėjais, ką baudžiamosios teisės nuostatos leistų įvertinti kaip savanorišką atsisakymą padaryti nusikalstamą veiką. Atsižvelgiant į tai, ikiteisminis tyrimas teisėjo Arūno Kaminsko atžvilgiu buvo nutrauktas, nesurinkus pakankamai duomenų, pagrindžiančių įtariamojo kaltę dėl jam inkriminuojamos nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 straipsnio 1 dalies, padarymo. Nutarime padaryta išvada, kad teisėjo Arūno Kaminsko veiksmai – 2018 m. gruodžio 4 d. bei 2019 m. sausio 15 d. susitikimai su procese nedalyvaujančiu asmeniu, pažadas surinkti informaciją apie teisme nagrinėjamus skundus, teikti paaiškinimai dėl negalėjimo įvykdyti prašymą, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 7, 44 straipsniuose nustatytų reikalavimų nevykdymas, nepranešant apie jam darytą neteisėtą poveikį, nenusišalinimas nuo vieno iš suinteresuotų asmenų skundų nagrinėjimo ir dalyvavimas 2019 m. vasario 5 d. posėdyje byloje Nr. I-118-816/2019 – vertintini kaip galimas Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimas. Nustatytų aplinkybių pagrindu, vadovaudamasi BK 214 straipsnio 6 dalimi, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (toliau – ir Teismų įstatymas) 83, 84 straipsnių nuostatomis, nutarimą dėl ikiteisminio tyrimo nutraukimo priėmusi prokurorė nutarė nutarimo kopiją išsiųsti Teisėjų etikos ir drausmės komisijai – sprendimui dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjui Arūnui Kaminskui priimti.

Teisėjas Arūnas Kaminskas Komisijai pateiktame rašytiniame paaiškinime nurodė, kad 2018 m. gruodžio 4 d. buvo susitikęs su advokatu D. Z., kuris domėjosi administracinių bylų praktika migracijos srityje. Su juo nekalbėjo apie pinigus ar kitokį atlygį. Teisėjas paaiškino, kad advokatas neprašė paveikti administracines bylas nagrinėjančius teisėjus, kad šie priimtų konkrečius sprendimus. Taip pat pažymėjo, kad nebuvo prašymo domėtis šių bylų eiga. Teisėjas paaiškinime nurodė, kad susitikęs antrą kartą su advokatu D. Z. jam paaiškino apie Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamų administracinių bylų migracijos srityje praktiką. Teisėjas pažymėjo, kad neteisėtos užduoties iš D. Z. negavo, jokios informacijos apie bylas nerinko, tą patvirtina ir informacinės sistemos (LITEKO) duomenys. Teisėjas taip pat nurodė, kad jokio poveikio teisėjams nedarė – tą patvirtino visi apklausti teisėjai. Teisėjas paaiškinime tvirtina, kad ABTĮ 7 straipsnio reikalavimų nepažeidė, kadangi neteisėtas poveikis jam nebuvo daromas, todėl nebuvo pagrindo pranešti apie paprastus susitikimus ir pokalbius. Teisėjas nurodo, kad 2019 m. vasario 5 d. dalyvavo teismo posėdyje, nagrinėjant administracinę bylą Nr. I-1116-816/2019, ir paaiškino, jog šios bylos pareiškėjo pavardės nežinojo, todėl jam nebuvo pagrindo nusišalinti nuo minėtos bylos nagrinėjimo. Teisėjo vertinimu, ikiteisminis tyrimas jo atžvilgiu buvo vilkinamas, kadangi po 2019 m. balandžio 2 d. vykusios apklausos 2 metus ir 8 mėnesius jokie ikiteisminio tyrimo veiksmai nebuvo atliekami. Teisėjas mano, kad nuo nurodomų 2018 m. gruodžio 4 d. iki 2019 m. sausio 15 d. bei 2019 m. vasario 5 d. veiksmų atlikimo yra praėję daugiau kaip treji metai, o šis terminas, remiantis Teismų įstatymo 84 straipsnio 2 dalimi, yra naikinamas.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2022 m. gegužės 2 d. raštu Nr. 17P-62-(7.4.8.) pavedė Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininkui atlikti tyrimą dėl teisėjo Arūno Kaminsko dalyvavimo 2019 m. vasario 5 d. teismo posėdyje administracinėje byloje Nr. I-1118-816/2019 ir teisėjo nenusišalinimo nuo bylos nagrinėjimo. Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėja, laikinai einanti teismo pirmininko pareigas, R. M. atliko teikime išdėstytą aplinkybių tyrimą ir 2022 m. gegužės 12 d. rašte Nr. 1RT-178-(1.1.) nurodė, kad teisėjas Arūnas Kaminskas 2019 m. vasario 5 d. dalyvavo teismo posėdyje ir nenusišalino nuo administracinės bylos Nr. I-1118-816/2019 nagrinėjimo. Tyrimo metu teisėjas Arūnas Kaminskas paaiškino, kad jokio suinteresuotumo bylos baigtimi neturėjo, šalių ir jų atstovų pavardžių bei kitų duomenų nežinojo, todėl jam nebuvo pagrindo nusišalinti.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos posėdžio metu teisėjas Arūnas Kaminskas patvirtino rašytiniame paaiškinime nurodytas aplinkybes, pripažindamas aplinkybę, kad bendravo su advokatu D. Z., tačiau pokalbius su juo suprato kaip prašymus pasikonsultuoti, išsiaiškinti nagrinėjamų bylų migracijos klausimais formuojamą praktiką. Teisėjas nurodė, kad D. Z. jam niekada nenurodinėjo ir neprašė paveikti konkrečių teisėjų, kad jie priimtų palankius sprendimus. Teisėjas taip pat pažymėjo, jog D. Z. jam nesiūlė ir nedavė jokių pinigų. Teisėjas akcentavo, kad tokius jo parodymus D. Z. patvirtino 2022 m. sausio 12 d. akistatos metu. Be to, teisėjas atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad

bendrosios kompetencijos teismai patvirtino, jog nebuvo padaryta jokia neteisėta veika, ir akcentavo, kad jokio lapelio nebuvo, tai yra tik prokuratūros įtarimai.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, išanalizavusi ir įvertinusi drausmės bylos medžiagą, konstatavo, kad Arūnas Kaminskas, būdamas Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėju, įsitraukė į neformalų bendravimą su bylą baigtimi suinteresuotu asmeniu D. Z., toleravo pateiktus pasiūlymus ir jį patikino, kad užduotį suprato, nevengdamas galimo interesų konflikto ir nesilaikydamas draudimo nekonsultuoti asmenų teisiniais klausimais, aptarinėjo Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamų bylą baigti, nevengdamas bet kokios pašalinės įtakos, kuri gali paveikti teismo sprendimo priėmimą, aptarinėjo galimą neteisėtą poveikį šias bylas nagrinėjantiems teisėjams, neužkirsdamas kelio neteisėtam kišimuisi į teisingumo vykdymą, nesiėmė priemonių tokiems veiksams nutraukti, pažeisdamas ABTĮ 7 straipsnio 4 dalį, neinformavo apie jam darytą neteisėtą poveikį, nusišalino nuo administracinės bylos Nr. I-1118-816/2019 nagrinėjimo ir dalyvavo 2019 m. vasario 5 d. posėdyje. Komisijos vertinimu, dėl tokio teisėjo Arūno Kaminsko elgesio nukentėjo teisėjo vardas, nebuvo apsaugota teisėjo profesijos garbė ir prestižas, o tai kenkia teisminės valdžios autoritetui. Konstatavusi, kad teisėjo Arūno Kaminsko veiksmuose yra Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pagarbos ir lojalumo valstybei, teisingumo ir nešališkumo, nepriklausomumo, skaidrumo ir viešumo, sąžiningumo ir nesavanaudiškumo, padorumo, pavyzdingumo ir pareigingumo principų pažeidimo požymių, Komisija nutarė teisėjui iškelti drausmės bylą.

Teisėjų garbės teismui pateiktame rašytiniame paaiškinime teisėjas Arūnas Kaminskas teigia, kad drausmės byla jam buvo iškelta praleidus drausmės bylos iškėlimo terminą, numatytą Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje. Teisėjas nurodo, kad Teisėjų tarybai 2019 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. 13P-150-(7.1.2) nepritarus jo atleidimui iš teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas G. K. 2019 m. rugsėjo 3 d. teikimu kreipėsi į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją, siūlydamas iškelti jam drausmės bylą, t. y. Teisėjų etikos ir drausmės komisija jau 2019 m. rugsėjo 3 d. žinojo apie jam inkriminuojamus etikos pažeidimus ir, nors Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2019 m. spalio 8 d. sprendimu Nr. 17P-145-(7.4.8) (dėl Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko G. K. 2019 m. rugsėjo 3 d. teikimo) atsisakė ši teikimą nagrinėti, ta pati Teisėjų etikos ir drausmės komisija, praėjus trejiems metams (2022 m. rugpjūčio 31 d.), drausmės bylą iškėlė. Teisėjo teigimu, apie jo (Arūno Kaminsko) tariamus nusižengimus, kurie buvo įvardinti ikiteisminiame tyrime bei nurodyti Generalinės prokuratūros nutarime nutraukti ikiteisminį tyrimą, Teisėjų etikos ir drausmės komisija sužinojo 2022 m. vasario 1 d. (tą patvirtina Komisijoje gautas prokuratūros raštas), o drausmės bylą iškėlė 2022 m. rugpjūčio 31 d., t. y. praėjus septyniems mėnesiams nuo tos dienos, kurią Teisėjų etikos ir drausmės komisija sužinojo apie nusižengimą. Teisėjas nurodo, kad per minėtus septynis mėnesius jis nesirgo, o atostogavo mažiau nei tris mėnesius, todėl yra pagrindas tvirtinti, kad drausmės byla buvo iškelta praleidus drausmės bylos iškėlimo terminą, numatytą Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje. Be to, teisėjo teigimu, drausmės byla jam buvo iškelta praleidus ir drausmės bylos iškėlimo terminą, numatytą Teismų įstatymo 84 straipsnio 2 dalyje.

Rašytiniame paaiškinime teisėjas taip pat nurodė, kad 2018 m. gruodžio 4 d. jis buvo susitikęs su advokatu D. Z. (jo iniciatyva), susitiko prie Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, ne slapta, kaip suprato, jis domėjosi administracinių bylą praktika (kaip paaiškėjo, migracijos srityje), kadangi administracinių bylą praktika nebuvo jo profesinės veiklos specializacija. Teisėjo teigimu, minėto susitikimo metu advokatas tik domėjosi, kaip sprendžiamos tokios bylos; su advokatu nebuvo kalbama apie konkrečias bylas, pinigus ar kitokį atlygį; advokatas neprašė jo paveikti įtarime nurodytus keturis administracines bylas nagrinėjančius teisėjus, kad jie priimtų konkrečius sprendimus; nebuvo prašymo domėtis šių bylą eiga, nebuvo jokių advokato nurodymų. Teisėjas pažymėjo, kad netoleravo advokato pasiūlymų, advokatas nieko nesiūlė, neteikė jam jokio pažado surinkti informaciją apie teisme nagrinėjamus skundus. Teisėjo teigimu, visas šias aplinkybes patvirtina Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) ikiteisminio tyrimo metu padarytas jų pokalbio įrašas, paneigiantis subjektyvius tam tikrus pareigūnų samprotavimus bei tam tikrus D. Z. paaiškinimus. Teisėjas pažymėjo, kad jis neatliko nė vieno netinkamo veiksmo, susijusio su poveikiu teisėjams ar domėjimusi kitomis bylomis, nurodytomis advokato D. Z., tą patvirtina visa ikiteisminio

tyrimo medžiaga (liudytojų parodymai, Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO) duomenys). Teisėjas neneigia, kad 2019 m. sausio 15 d. dar kartą buvo susitikęs su advokatu D. Z. (taip pat jo iniciatyva), susitikimo metu jam paaiškino apie Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamų administracinių bylų migracijos srityje praktiką; nesiteisino advokatu, kad negali įvykdyti jo prašymų paveikti teisėjus, nes tokių prašymų nebuvo; kalbos apie galimybių paveikti teisėjus (ne)turėjimą nebuvo (tą taip pat patvirtina STT padarytas jų pokalbio įrašas). Teisėjas nurodė, kad jo paaiškinimai advokatu D. Z., kad visi teisėjai jų teisme bylas nagrinėja savaip, buvo noras paaiškinti, kad praktika teisme nėra vienoda, o kiekviena byla yra individuali. Teisėjas pažymėjo, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2022 m. gegužės 18 d. nutartis patvirtina, kad jo veiksmuose nėra kaltės, kad jis po susitikimo su D. Z. nesiėmė jokių aktyvių veiksmų dėl įtarime nurodytų administracinių bylų ir jų nagrinėjimo. Minėtoje Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartyje taip pat pažymėta, kad ikiteisminio tyrimo medžiagoje nėra duomenų, patvirtinančių, jog Arūno Kaminsko veiksmais būtų padaryta žala valstybės, valstybės tarnybos autoritetui, taip pat nekilo kitų žalingų ir nusikalstamų padarinių. Pastaruosius Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo argumentus bei išvadas patvirtino ir Vilniaus apygardos teismas 2022 m. birželio 16 d. nutartimi, išnagrinėjęs Generalinės prokuratūros skundą, bei, be kita ko, akcentavęs, kad Generalinės prokuratūros sprendimas negali būti grindžiamas teiginiais, iš esmės reiškiančiais, jog asmens veika buvo neteisėta. Teisėjas nurodė, kad jis nepažeidė ABTĮ 7 straipsnio reikalavimų, kadangi pokalbius su advokatu D. Z. suprato kaip diskusiją ir jo norą gauti informaciją apie nagrinėjamų administracinių bylų praktiką, o ne kaip neteisėtą poveikį teisėjui, siekiant tam tikrų rezultatų, ir dėl to nebuvo pagrindo apie tokius susitikimus ir pokalbius pranešti. Teisėjas paaiškino, kad jo su advokatu D. Z. jokie artimi santykiai nesiejo, jie susipažino 1995 metais, jam pradėjus dirbti Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme, po poros metų D. Z. iš teismo išėjo, jie susitikdavo tik atsitiktinai, labai retai, jokių artimesnių santykių su juo nepalaikė. Teisėjas tvirtina, kad jo bendravimas su D. Z. buvo pavienis, atsitiktinis, o ne sisteminis.

Dėl nenusišalinimo nuo vieno iš suinteresuotų asmenų skundų nagrinėjimo ir dalyvavimo 2019 m. vasario 5 d. teismo posėdyje, nagrinėjant administracinę bylą Nr. I-1116-816/2019, teisėjas paaiškino, kad minėtos bylos pareiškėjo pavardės nei 2018 m. gruodžio 4 d. susitikimo su D. Z. metu, nei kitomis aplinkybėmis neužfiksavo, D. Z. prašymo dėl teismų praktikos iš esmės nevykdė, t. y. neėmė bylų susipažinti, Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) bylomis nesidomėjo. Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjas 2022 m. gegužės 18 d. nutartyje patvirtino, kad nėra besąlygiškų duomenų, jog D. Z. perdavė jam lapelį su duomenimis apie minėtas bylas. Taigi, jam nežinant, kad dalyvaus būtent D. Z. turimo omenyje asmens (dėl kurio advokatas turėjo suinteresuotumą, tik to neįvardijo susitikimo metu) administracinės bylos nagrinėjime, pagrindo nusišalinti nuo bylos nagrinėjimo nebuvo. Teisėjas pabrėžė, kad po 2019 m. vasario 5 d. posėdžio minėtoje byloje vykusio teismo jie su kolegijos nariais pasitarė ir nutarė skundo netenkinti.

Teisėjų garbės teismo posėdyje teisėjas Arūnas Kaminskas palaikė savo rašytiniame paaiškinime išdėstytas aplinkybes, papildomai akcentavo, kad Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje paskirti posėdžiai kelis kartus buvo atidėti ne jo iniciatyva (ne jo prašymu, ne dėl jo ligos ar pan.). Teisėjo vertinimu, šiuo atveju yra praleisti drausmės bylos iškėlimo terminai, numatyti Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 ir 2 dalyse. Teisėjas pažymėjo, kad teismai, spręsdami dėl Generalinės prokuratūros 2022 m. sausio 28 d. nutarimo, išsamiai bei visapusiškai ištyrė ikiteisminio tyrimo medžiagą, objektyviai ir nešališkai įvertino surinktus įrodymus, ištyrė visus duomenis ir konstatavo, kad nėra duomenų, patvirtinančių jo kaltę, t. y. teismai nustatė, kad nėra duomenų apie jo sutikimą vykdyti neteisėtą veiką, apie jo aktyvius veiksmus, ieškant bylų duomenų Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO), taip pat ir apie jo siekius padėti suinteresuotiems asmenims ir pan. Teismai konstatavo, kad jis nepadarė veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių, todėl ikiteisminis tyrimas jo atžvilgiu yra nutrauktinas ne Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas (toliau – BPK) 212 straipsnio 2 punkto pagrindu (tai yra nesurinkus pakankamai duomenų, pagrindžiančių įtariamojo kaltę dėl jam inkriminuotos nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 straipsnio 1 dalyje, padarymo), o BPK 212 straipsnio 1 punkto pagrindu – nes padaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių. Teisėjas neneigia, kad buvo susitikęs ir bendravo su advokatu, tačiau pabrėžė, kad jo žodžiai ir tikslai buvo visai kitokie, nei

buvo nurodyta Generalinės prokuratūros nutarime, pradiniam įtarime, vėliau visi šie įtarimai buvo paneigti taip pat ir ikiteisminio tyrimo teisėjų. Teisėjas pažymėjo, kad niekam nieko neprisižadėjo, netikrino bylų Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO), su kitais teisėjais nekalbėjo. Dėl nenusišalinimo nuo bylos nagrinėjimo, teisėjo vertinimu, jis neturėjo pagrindo nusišalinti nuo administracinės bylos nagrinėjimo, kadangi nežinojo (nebuvo užfiksavęs) asmenų pavardžių, todėl šią bylą vertino kaip įprastą, niekuo neišsiskiriančią bylą. Teisėjas pripažino, kad jo kaltė šiuo atveju pasireiškė tuo, jog jis nesuprato, nesugebėjo įvertinti, kad advokatas turi kažkokių ketinimų, kad vykdo neteisėtą veiką. Teisėjas nurodė, kad padarė išvadas, supranta, kad teisėjui reikia vengti tokio bendravimo. Teisėjas pažymėjo, kad praėję treji metai nuo 2019 m. iki 2022 m. jam buvo labai sudėtingi – jo įgaliojimai buvo sustabdyti, jis nedirbo, jo gyvenimas labai stipriai pasikeitė, žlugo karjera, daug kam teko įrodinėti savo nekaltumą. Teisėjas prašė atsižvelgti į visas jo nurodytas aplinkybes ir drausmės bylą nutraukti, nes jis neatliko veiksmų, kurie nurodyti Komisijos sprendime ir dėl kurių jam buvo iškelta drausmės byla, taip pat atsižvelgti į tai, kad buvo praleisti Teismų įstatyme nustatyti terminai drausmės bylai iškelti.

Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs drausmės bylos medžiagą, išklauses teisėjo Arūno Kaminsko paaiškinimus,

k o n s t a t u o j a :

Dėl Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino pažeidimo

Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad drausmės byla teisėjui gali būti iškelta tuoj pat, kai paaiškėja bent vienas iš šio įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje numatytų nusižengimų, bet ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią apie nusižengimą sužinojo turinti teisę iškelti drausmės bylą Teisėjų etikos ir drausmės komisija; į šį laikotarpį neįskaitomas laikas, kai teisėjas nedirbo dėl ligos arba atostogų. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2019 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 13P-10-(7.1.2) „Dėl Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Komisijos nuostatai), 44.4 papunktyje nurodyta, kad Komisija, išnagrinėjusi teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo, priima sprendimą atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, jei praėjo daugiau kaip trys mėnesiai nuo tos dienos, kai apie drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą sužinojo Komisija. Aptariamo termino paskirtis – garantuoti, kad teisėjo drausminės atsakomybės iniciavimo klausimas būtų išspręstas per protingą, įmanomai trumpiausią laiką nuo galimo teisėjo nusižengimo paaiškėjimo.

Teismų įstatymas pirmiau nurodyto trijų mėnesių termino pradžios (t. y. Komisijos sužinojimo apie drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą) momento nedetalizuoja ir (ar) nesieja jo su konkrečiais įvykiais. Teisėjų garbės teismas, sistemiškai aiškindamas Teismų įstatymą ir šioje sprendimo dalyje aptariamą Teismų įstatymo nuostatą, sprendžia, kad drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą sužinojimo diena turėtų būti laikoma teikimo dėl drausmės bylos iškėlimo gavimo Komisijoje diena, kai Komisija teikimą teikiančio subjekto yra informuojama apie atitinkamų pagrindų iškelti drausmės bylą teisėjui galimą buvimą. Vis tik Komisijai pateikiamas teikimas ne visais atvejais būna visapusiškai išsamus, pakankamai informatyvus (pvz. dėl jį teikiančio subjekto ribotų galimybių pateikti Komisijai visus reikšmingus duomenis ir pan.). Tokiais atvejais vien tik teikimo gavimas Komisijoje gali būti nepakankamas identifikuoti galimus drausmės bylos iškėlimo pagrindus, o tuo pačiu ir laikyti, kad Komisija, vien tik gavusi tokį teikimą, sužinojo apie jį (drausmės bylos iškėlimo pagrindų) buvimą. Taigi, drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą sužinojimo diena ne visais atvejais turėtų būti siejama išimtinai tik su teikimo gavimo Komisijoje diena. Tam tikrais atvejais, kai yra būtina atlikti papildomą tyrimą, gauti papildomus duomenis, siekiant visapusiškai iširti nagrinėjamam drausmės bylos (ne)iskėlimo klausimui reikšmingas aplinkybes, momentas, su kuriuo turėtų būti sietina bylos iškėlimo pagrindo buvimą sužinojimo diena, turėtų būti atlikto tyrimo medžiagos gavimo Komisijoje diena (būtent pastarasis momentas aktualus ir nagrinėjamos bylos atveju). Tokia išvada pagrįstina, be kita ko, ir tuo, kad reikiamas tyrimas, priklausomai nuo jo apimties, gali užtrukti ilgesnį ar trumpesnį laikotarpį, be to, šiuo atveju tyrimui atlikti yra pasitelkiami kiti subjektai (teismo, kuriame teisėjas dirba, arba aukštesnės pakopos teismo pirmininkas), todėl

aptariamo trijų mėnesių termino skaičiavimo pradžios susiejimas vien tik su teikimo gavimo diena tokiais atvejais (kai yra būtina atlikti tyrimą ir gauti papildomus duomenis) nepagrįstai apribotų Komisijos galimybes priimti teisingą sprendimą dėl pateikto teikimo. Taigi, apibendrinant tai, kas išdėstyta, išskirtini du Komisijos sužinojimo apie drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą momentai – teikimo dėl drausmės bylos iškėlimo gavimo Komisijoje diena ir atlikto tyrimo medžiagos gavimo diena (jeigu toks tyrimas buvo atliekamas ir buvo būtinas).

Analogiška nuostata, kaip jau aptartame Teismų įstatymo 84 straipsnyje (jo 1 dalyje), įtvirtinta ir Komisijos nuostatų 32 punkte, numatančiame, kad teikimas dėl drausmės bylos iškėlimo turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos, kai apie drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą sužinojo Komisija. Minėtame Komisijos nuostatų punkte detalizuojama, kad drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą sužinojimo diena yra laikoma teikimo gavimo diena, o jeigu Komisijos nuostatų 22.6 punkto pagrindu buvo atliekamas tyrimas – atlikto tyrimo medžiagos gavimo diena; į šį laikotarpį neįskaitomas laikas, kai teisėjas nedirbo dėl ligos arba atostogų.

Drausmės byloje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokurorės V. V. 2022 m. sausio 28 d. nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą įtariamojo Arūno Kaminsko atžvilgiu Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje buvo gautas 2022 m. vasario 1 d.

Nustatyta, kad Komisija (jos pirmininkė), vadovaudamasi Komisijos nuostatų 22.6 punktu, 2022 m. gegužės 2 d. kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininką, prašydama atlikti tyrimą dėl teisėjo Arūno Kaminsko dalyvavimo 2019 m. vasario 5 d. posėdyje byloje Nr. I-1118-816/2019 ir pateikti tyrimo rezultatus. Teisėjų garbės teismo vertinimu, minėto tyrimo inicijavimas, įvertinus duomenis, kurie Komisijai buvo pateikti kartu su teikimu (jų ribotumą), šiuo atveju buvo pagrįstas ir būtinas, siekiant visapusiško reikšmingų aplinkybių ištyrimo, galimų nusižengimų nustatymo. Pažymėtina, kad ir pats teisėjas nekelia abejonių dėl minėto tyrimo atlikimo tikslingumo.

Vilniaus apygardos administracinio teismo atlikto tyrimo medžiaga Komisijoje buvo gauta 2022 m. gegužės 12 d., taigi būtent nuo šios dienos pradedamas skaičiuoti Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje nustatytas trijų mėnesių terminas drausmės bylai iškelti. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sprendimas buvo priimtas 2022 m. rugpjūčio 31 d., t. y. kiek daugiau nei po trijų mėnesių, tačiau toliau nurodomi motyvai patvirtina, kad aptariamas terminas šiuo atveju nebuvo pažeistas.

Vilniaus apygardos administracinio teismo duomenimis (į drausmės bylą pateiktais Teisėjų garbės teismo prašymu), teisėjas Arūnas Kaminskas nagrinėjamam klausimui aktualiu laikotarpiu – nuo 2022 m. gegužės 12 d. (atlikto tyrimo medžiagos gavimo dienos) iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. (Komisijos sprendimo priėmimo dienos), atostogavo vieną mėnesį ir dvi dienas, t. y. nuo 2022 m. birželio 27 d. iki 2022 m. liepos 29 d. Minėta, kad teisėjo atostogų laikas (nagrinėjamu atveju – vienas mėnuo ir dvi dienos) neįskaitomas į trijų mėnesių terminą, per kurį Komisija turi išnagrinėti teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo. Esant aptartoms aplinkybėms, Teisėjų garbės teismas neturi pagrindo sutikti su teisėjo Arūno Kaminsko teiginiu, kad Komisija, iškeldama drausmės bylą, praleido Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje nustatytą drausmės bylos iškėlimo terminą, t. y. Komisija turėjo pagrindą svarstyti dėl drausmės bylos iškėlimo ir atitinkamai vertinti Generalinės prokuratūros nutarime nurodytas aplinkybes.

Kaip vieną iš argumentų dėl Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino pažeidimo teisėjas Arūnas Kaminskas nurodė ir tą aplinkybę, kad Teisėjų etikos ir drausmės komisija jau 2019 m. rugsėjo 3 d. žinojo apie teikime nurodomus jo teisėjų etikos pažeidimus, kadangi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas G. K. 2019 m. rugsėjo 3 d. teikimu kreipėsi į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją, siūlydamas iškelti jam drausmės bylą, tačiau Komisija 2019 m. spalio 8 d. sprendimu Nr. 17P-145-(7.4.8) atsisakė šį teikimą nagrinėti. Teisėjų garbės teismas nesutinka su šiais teisėjo argumentais ir pažymi, kad 2019 m. spalio 8 d. sprendimu Nr. 17P-145-(7.4.8) Komisija atsisakė nagrinėti Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko teikimą dėl tos priežasties, kad teikimas buvo neargumentuotas, t. y. Komisijai tuo metu nebuvo žinomi nei teisėjo galimai padaryti nusižengimai, nei galimus nusižengimus pagrindžiantys argumentai.

Įvertinęs nurodytas aplinkybes, Teisėjų garbės teismas konstatuoja, kad, šiuo atveju Komisijai sprendžiant klausimą dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjui Arūnui Kaminskui, Teismų įstatymo 84 straipsnio 1 dalyje nustatytas trijų mėnesių terminas nebuvo pažeistas.

Dėl teisėjo Arūno Kaminsko elgesio įvertinimo teisėjų drausminės atsakomybės požiūriu

Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2022 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. 18P-4 iškėlė drausmės bylą teisėjui Arūnui Kaminskui už Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pagarbos ir lojalumo valstybei, teisingumo ir nešališkumo, nepriklausomumo, skaidrumo ir viešumo, sąžiningumo ir nesavanaudiškumo, padorumo, pavyzdingumo, pareigingumo principų pažeidimus.

Iškeldama drausmės bylą, Komisija sprendime, visų pirma, konstatavo, kad teisėjas pažeidė Teisėjų etikos kodekso reikalavimus tokiais veiksmais: išitraukė į neformalų bendravimą su bylą baigtimi suinteresuotu asmeniu – advokatu D. Z., toleravo jo pateiktus pasiūlymus ir patikino, kad užduotį suprato, nevengdamas galimo interesų konflikto ir nesilaikydamas draudimo nekonsultuoti asmenų teisiniais klausimais, aptarinėjo Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamų bylą baigtį, nevengdamas bet kokios pašalinės įtakos, kuri gali paveikti teismo sprendimo priėmimą, aptarinėjo galimą neteisėtą poveikį šias bylas nagrinėjantiems teisėjams. Taip pat Komisijos sprendime konstatuota, kad teisėjas Arūnas Kaminskas, pažeisdamas ABTĮ 7 straipsnio 4 dalį, neinformavo apie jam darytą neteisėtą poveikį bei nenusišalino nuo administracinės bylos Nr. I-1118-816/2019 nagrinėjimo ir dalyvavo 2019 m. vasario 5 d. posėdyje.

Iš Komisijos sprendimo turinio matyti, kad Komisija, priimdama sprendimą iškelti drausmės bylą teisėjui Arūnui Kaminskui, rėmėsi išimtinai jai pateikto Generalinės prokuratūros 2022 m. sausio 28 d. nutarimo nutraukti ikiteisminį tyrimą duomenimis ir iš esmės nevertino aplinkybės, kad minėtas nutarimas buvo pakeistas vėlesniais teismų procesiniais sprendimais, apie kuriuos Komisijai neabejotinai buvo žinoma (jie Komisijai buvo pateikti). Nagrinėjamos bylos atveju aktuali Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2022 m. gegužės 18 d. nutartis, kuria buvo pakeistas Generalinės prokuratūros 2022 m. sausio 28 d. nutarimas, nurodant, kad ikiteisminis tyrimas dėl teisėjui Arūnui Kaminskui pareikšto įtarimo pagal BK 228 straipsnio 1 dalį nutrauktinas ne BPK 212 straipsnio 2 punkto pagrindu (tai yra nesurinkus pakankamai duomenų, pagrindžiančių įtariamojo kaltę dėl jam inkriminuotos nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 straipsnio 1 dalyje, padarymo), o BPK 212 straipsnio 1 punkto pagrindu, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamąjį nusižengimo požymių; taip pat Vilniaus apygardos teismo 2022 m. birželio 16 d. nutartis, kuria Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. gegužės 18 d. nutartis palikta nepakeista. Teisėjų garbės teismo nuomone, sprendžiant teisėjo Arūno Kaminsko drausminės atsakomybės klausimą (vertinant teisėjo veiksmų atitiktį Teisėjų etikos kodekso reikalavimams), minėtuose teismų procesiniuose sprendimuose nustatytos aplinkybės bei faktai yra reikšmingi ir turi būti vertinami kompleksiskai su Generalinės prokuratūros 2022 m. sausio 28 d. nutarime nurodytais duomenimis.

Teisėjas Arūnas Kaminskas, teikdamas paaiškinimus tiek Teisėjų etikos ir drausmės komisijai, tiek Teisėjų garbės teismui, laikėsi nuoseklios pozicijos, nurodydamas, kad bendravimą su advokatu D. Z. jis suprato kaip diskusiją ir advokato norą gauti informaciją apie nagrinėjamų administracinių bylą praktiką, o ne kaip neteisėtą poveikį teisėjui, siekiant tam tikrų rezultatų. Teisėjas neneigė, kad 2018 m. gruodžio 4 d. ir 2019 m. sausio 15 d. prie teismo pastato buvo susitikęs su advokatu D. Z., su juo bendravo. Teisėjo teigimu, susitikimai vyko advokato iniciatyva, jų metu advokatas tik domėjosi administracinių bylą migracijos klausimais praktika. Teisėjas teigia, kad su advokatu nekalbėjo apie konkrečias bylas, pinigus ar kitokį atlygį, advokatas jo neprašė paveikti administracines bylas nagrinėjančius teisėjus, kad šie priimtų konkrečius sprendimus, nebuvo prašymo domėtis šių bylą eiga, nebuvo jokių advokato D. Z. nurodymų. Taip pat teisėjas pažymėjo, kad jis neteikė D. Z. jokio pažado surinkti informaciją apie teisme nagrinėjamus skundus bei neatliko nė vieno netinkamo veiksmo, susijusio su poveikiu teisėjams ar domėjimusi kitomis bylomis.

Į drausmės bylą pateiktoje Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2022 m. gegužės 18 d. nutartyje padaryta išvada, kad ikiteisminio tyrimo medžiagoje (slaptų veiksmų atlikimo protokoluose) nėra užfiksuota, jog D. Z. būtų teisėjui Arūnui Kaminskui nurodęs

pageidaujamus sprendimus D. Z. dominančiose Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamos administracinės bylose; kaip ir nėra duomenų, sudarančių pagrindą teigti, kad teisėjas Arūnas Kaminskas po susitikimo su D. Z. ėmėsi kokių nors aktyvių veiksmų dėl D. Z. prašymų. Minėtoje ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartyje konstatuota, kad nėra duomenų, jog, atlikus būtinus ikiteisminio tyrimo veiksmus, būtų pasitvirtinę pranešime apie įtarimą teisėjui Arūnui Kaminskui inkriminuoti veiksmai, o būtent – D. Z. nurodymas teisėjui apie pageidaujamus teismo sprendimus konkrečiose administracinėse bylose bei teisėjo sutikimas vykdyti neteisėtą advokato užduotį (piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, siekti neteisėtų tikslų, veikti priešingais tarnybai interesais – rinkti informaciją apie Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamas bylas bei galimybę paveikti šias bylas nagrinėjančius teisėjus). Aptariamoje nutartyje pažymėta, kad ikiteisminio tyrimo metu nustatyti Arūno Kaminsko veiksmai – susitikimas su advokatu, pokalbiai su advokatu dėl administracinių teismų formuojamos praktikos migracijos bylose. Taip pat iš minėtos Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjo 2022 m. gegužės 18 d. nutarties turinio matyti, kad ikiteisminio tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, leidžiančių vienareikšmiškai teigti, kad susitikimo metu advokatas D. Z. teisėjui Arūnui Kaminskui perdavė lapelį su teisėjų vardais ir pavardėmis (nutarties motyvuojamojoje dalyje dėl šios aplinkybės nurodoma, kad D. Z. apklaustas ikiteisminio tyrimo metu nurodė, kad susitikęs su Arūnu Kaminsku turėjo su savimi lapelį, kuriame buvo įrašyti teisėjų vardai ir pavardės; Arūnas Kaminskas nepatvirtino, kad iš D. Z. gavo lapelį su teisėjų vardais ir pavardėmis, nurodė, kad to neprisimena).

Svarbu pažymėti, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. gegužės 18 d. nutartis yra įsiteisėjusi, jos teisėtumas ir pagrįstumas buvo patikrintas instancine tvarka – Vilniaus apygardos teismas galutine ir neskundžiama 2022 m. birželio 16 d. nutartimi Generalinės prokuratūros prokuroro skundą atmetė ir Vilniaus miesto apylinkės teismo priimtą nutartį paliko nepakeistą. Minėtoje nutartyje Vilniaus apygardos teismas, be kita ko, pažymėjo, kad ikiteisminio tyrimo medžiagoje surinkti duomenys leidžia daryti tik tam tikras prielaidas apie galimus neteisėtus veiksmus.

Atsižvelgdamas į paminėtas, teismų procesiniuose sprendimuose išdėstytas aplinkybes, Teisėjų garbės teismas neturi pagrindo sutikti su Komisijos atliktu faktinių aplinkybių vertinimu ir sprendime padaryta išvada, kad teisėjas Arūnas Kaminskas susitikimų su D. Z. metu aptarinėjo Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjamų bylų baigtį, galimą neteisėtą poveikį bylas nagrinėjantiems teisėjams, toleravo pateiktus pasiūlymus ir jį patikino, kad užduotį suprato. Nepasitvirtinus duomenims, kad teisėjui buvo daromas neteisėtas poveikis, siekiant tam tikrų suinteresuotiems asmenims palankių rezultatų, nėra pagrindo pritarti ir Komisijos išvadai, kad teisėjas Arūnas Kaminskas, turėdamas ABTĮ 7 straipsnio 4 dalyje nustatytą imperatyvią pareigą, įpareigojančią teisėją reaguoti įstatymų nustatyta tvarka, kai kišamasi į teisingumą vykdančių teismo ar teisėjo veiklą, šios pareigos nevykdė – neinformavo apie jam darytą neteisėtą poveikį, ar turėjo suinteresuotumą administracinės bylos Nr. I-118-816/2019 baigtimi ir 2019 m. vasario 5 d. posėdyje turėjo nusišalinti nuo šios bylos nagrinėjimo. Apibendrinęs išdėstytas aplinkybes, Teisėjų garbės teismas neturi pagrindo konstatuoti, kad teisėjo Arūno Kaminsko įvardintas elgesys vertintinas kaip teisėjo drausminės atsakomybės pagrindas.

Vis tik Teisėjų garbės teismas pažymi, kad teisėjui visuomenė pagrįstai kelia aukštesnius elgesio standartus negu kitiems asmenims, kadangi būtent su teisėjo vardu yra siejamos teisingumo, sąžiningumo, nešališkumo, skaidrumo ir viešumo sąvokos. Konstitucinėje jurisprudencijoje ne kartą pasisakyta, kad teismai, būdami viena iš valstybės valdžių – teisminę valdžių – įgyvendinančių, teisingumą vykdančių institucijų, turi veikti taip, kad visuomenė jais pasitikėtų. Visuomenės pasitikėjimą teismais lemia įvairūs veiksniai, *inter alia*, teisėjų kvalifikacija, jų profesionalumas, sugebėjimas spręsti bylas vadovaujantis ne tik įstatymu, bet ir teise, tinkamo teisinio proceso užtikrinimas, pagarba procese dalyvaujantiems asmenims. Teisėjams keliami ir itin dideli etinio bei moralinio pobūdžio reikalavimai: jų reputacija turi būti nepriekaištinga; teisėjo elgesys – tiek susijęs su tiesioginiu pareigų atlikimu, tiek su jo veikla, kuri nėra susijusi su jo pareigomis, – turi būti toks, kad nepažemintų teisėjo vardo (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 27 d. nutarimas).

Bangaloro teisėjų elgesio principuose, priimtuose 2002 m. Hagoje vykusiame teismų pirmininkų posėdyje, įtvirtinta, kad teisėjas, kaip nuolatinis visuomenės stebėjimo objektas, turėtų savo noru sutikti su asmeniniais apribojimais, kurie paprastaiems piliečiams atrodytų našta. Teisėjas turėtų elgtis taip, kad jo elgesys neprieštarautų teisėjo pareigų orumui, savo asmeniniuose santykiuose su teisininkais, nuolat dalyvaujančiais šio teisėjo teismo procesuose, turėtų vengti situacijų, kurios galėtų sukelti įtarimą dėl palankumo arba šališkumo. Teisėjas taip pat negali sudaryti įspūdžio ar leisti kitiems asmenims sudaryti įspūdį apie jį, kad atitinkamos padėties asmenys gali daryti netinkamą įtaką teisėjo pareigų vykdymui (Bangaloro teisėjų elgesio principų 4.2, 4.3, 4.9 punktai).

Teisėjų garbės teismas, vadovaudamasis išdėstytomis teisėjų etikos nuostatomis, pažymi, kad šioje drausmės byloje nustatytas teisėjo Arūno Kaminsko elgesys – neformalus bendravimas su advokatu D. Z. (teismų praktikos aptarinėjimas, konsultavimas teisiniais klausimais, vertinant, be kita ko, aplinkybių, susijusių su 2018 m. gruodžio 4 d. ir 2019 m. sausio 15 d. vykusiais teisėjo bei advokato D. Z. susitikimais, visumą: susitikimų vietą – prie teismo pastato bei advokato automobilyje; susitikimų laiką – darbo dienomis, 2018 m. gruodžio 4 d. susitikimas vyko anksti ryte – 8 val., kitas (2019 m. sausio 15 d. susitikimas) darbo dienos metu – 11.20 val.; teisėjo ir advokato tarpusavio santykių pobūdį, jų bendravimo iki minėtų susitikimų intensyvumą – teisėjas nurodė, kad iki minėtų susitikimų pažinojo advokatą, tačiau su juo ilgai nebendravo, ir iš esmės jokių santykių su juo nepalaikė; tam tikros (prieštaringos) teisėjo bendravimo su advokatu D. Z. antrojo susitikimo metu detalės ir paaiškinimai dėl jų, o būtent – teisėjo pasakymas advokatui: „Kad nepavyksta kelionės padaryti ir viskas“, teisėjas 2021 m. sausio 12 d. ikiteisminio tyrimo metu vykusios akistatos metu nurodė, kad jis pats organizuoja keliones ir kalbėdamas šiame fragmente jis kalbėjo apie kelionių organizavimą, tuo tarpu D. Z. ikiteisminio tyrimo metu nurodė, kad jokių kelionių su teisėju neplanavo ir jokių kalbų apie keliones nebuvo) pašaliniam stebėtojui gali sudaryti realų pagrindą kilti abejonėms dėl teisėjo nešališkumo.

Pažymėtina, kad Teisėjų etikos kodekso 8 straipsnio 7 punkte įtvirtintas reikalavimas teisėjui nekonsultuoti asmenų teisiniais klausimais įstatymų nenumatytais atvejais yra vienas iš reikalavimų įgyvendinant teisėjo ir teismo teisingumą ir nešališkumą. Teisėjų etikos kodekso nuostatos turi būti suprantamos kaip principinių, t. y. pagrindinių, taisyklių rinkinys, bet ne išsamus atvejų sąrašas. Ar buvo pažeista teisėjų etikos taisyklė, kiekvienu atveju sprendžiama pagal tai, ar teisėjas savo elgesiu užtikrino nurodyto principo įgyvendinimą. Teisėjo nešališkumo reikalavimas, Teisėjų garbės teismo nuomone, turėtų būti užtikrinamas teisėjui neteikiant asmenims teisinių konsultacijų, išskyrus tuos atvejus, kai įstatymas leidžia atstovavimą, o taip pat neteikiant kitokios pagalbos ar paslaugų, kaip antai konsultuoti teisiniais klausimais savo ar kitų teisėjų nagrinėjamosiose bylose. Atsižvelgdamas į tai, Teisėjų garbės teismas daro išvadą, kad teisėjo Arūno Kaminsko veiksmai (neformalus susitikimai su advokatu privačioje aplinkoje, konsultavimas jų metu teisiniais klausimais, vertinant juos kontekste su kitomis šiame sprendime aptartomis aplinkybėmis) yra nesuderinami su teisėjams keliamais ypač aukštais etikos standartais, pažeidžiantys Teisėjų etikos kodekso 8 straipsnio 7 punkte įtvirtinto teisingumo ir nešališkumo, taip pat Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnio 1 punkte įtvirtinto padorumo, įpareigojančio teisėją būti nepriekaištingos reputacijos ir ją saugoti, principus. Teisėjų garbės teismo nuomone, toks teisėjo Arūno Kaminsko elgesys nesuderinamas su geru teisėjo vardu, kenkia teismo autoritetui, žemina teisėjo vardą.

Dėl Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 84 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino pažeidimo

Teismų įstatymo 84 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad drausmės bylos teisėjui iškelti negalima praėjus daugiau kaip trejiems metams nuo nusižengimo padarymo. Teisėjų garbės teismas pažymi, kad šis įstatyme imperatyviai nustatytas terminas yra teisėjo patraukimo drausminėn atsakomybėn senaties terminas, kuris kartu yra ir naikinamasis terminas, jis negali būti sustabdomas, pratęsiamas ar atnaujinamas.

Svarbu pažymėti, kad, pagal Teismų įstatymo 84 straipsnio 2 dalį, drausmės bylos teisėjui iškėlimo senaties terminas skaičiuojamas išimtinai nuo nusižengimo padarymo dienos. Teikimas dėl drausmės bylos iškėlimo, paduotas praleidus minėtą trejų metų terminą, nenagrinėtinas Teisėjų etikos

ir drausmės komisijoje, tokį teikimą Teisėjų etikos ir drausmės komisija turi atsisakyti priimti (Komisijos nuostatų 23.4 papunktis), o atitinkamai aplinkybei paaiškėjus po teikimo priėmimo (teikimo perdavimo nagrinėti Komisijos posėdyje) – atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, jei praėjo daugiau kaip treji metai nuo teisėjo veikos, kuri sudaro drausmės bylos iškėlimo pagrindą (Komisijos nuostatų 44.5 papunktis).

Drausmės byloje nustatyta, kad teisėjo Arūno Kaminsko veiksmai, kurie buvo svarstomi Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje ir kurie sudarė jo drausminės atsakomybės pagrindą, buvo atlikti 2018 m. gruodžio 4 d., 2019 m. sausio 15 d. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sprendimas iškelti drausmės bylą teisėjui Arūnui Kaminskui buvo priimtas 2022 m. rugpjūčio 31 d., t. y. pasibaigus trejų metų senaties terminui. Pastaroji aplinkybė – senaties termino pabaiga – eliminuoja drausminės atsakomybės taikymo teisėjui Arūnui Kaminskui galimybę.

Remdamasis Teismų įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs drausmės bylą, sprendimu gali nutraukti drausmės bylą, jei praleistas terminas šiai bylai iškelti.

Konstatavus, kad drausmės byla teisėjui Arūnui Kaminskui buvo iškelta praleidus Teismų įstatymo 84 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, ši drausmės byla Teismų įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 2 punkto bei Teisėjų garbės teismo nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2014 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 13P-68-(7.1.2) (toliau – Teisėjų garbės teismo nuostatai), 40.2 papunkčio pagrindu turi būti nutraukta.

Teisėjų garbės teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Teisėjų garbės teismo nuostatų 40.2 papunkčiu,

n u s p r e n d ž i a:

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos 2022 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. 18P-4 Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjui Arūnui Kaminskui iškeltą drausmės bylą nutraukti.

Šis Teisėjų garbės teismo sprendimas per dešimt dienų nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Teisėjų garbės teismo nariai:

Aleksandras Dobryninas

Virgilijus Grabinskas

Diana Labokaitė

Rasa Lapėnienė

Birutė Pranevičienė

Dainius Raižys

Jolanta Sondaitė